

15.

ULUSAL

İÇ HASTALIKLARI
KONGRESİ

2-6 EKİM 2013 Titanic Deluxe Otel
BELEK, ANTALYA

KONGRE KİTABI

www.ichastaliklari2013.org

15. ULUSAL İÇ HASTALIKLARI KONGRESİ İÇ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ PROGRAMI DÜZENLEME KOMİTESİ

ORGANİZASYON KOMİTESİ

Onursal Başkan	Dr. Leman BİROL
Başkan	Dr. Nuran AKDEMİR
Başkan Yardımcıları	Dr. Nalan AKBAYRAK Dr. Hatice BOSTANOĞLU
Genel Sekreterler	Dr. Sevgisun KAPUCU Dr. Leyla ÖZDEMİR Dr. İmatullah AKYAR
Üyeler	Dr. Nuran TOSUN Dr. Hatice ÇİÇEK Dr. Sevinç KUTLUTÜRKAN Uzm. Hem. Nevin DOĞAN Uzm. Hem. Ayşe ARIKAN DÖNMEZ Uzm. Hem. Pinar ZORBA Hem. Tekmile KÖSE

BİLİMSEL KURUL

Dr. Asiye DURMAZ AKYOL
Dr. Ayfer KARADAKOVAN
Dr. Aynur ESEN
Dr. Aysel BADIR
Dr. Birsen YÜRÜGEN
Dr. Çiçek FADİLOĞLU
Dr. Elanur YILMAZ KARABULUTLU
Dr. Emine KIYAK
Dr. Feray GÖKDOĞAN
Dr. Fisun ŞENUZUN AYKAR
Dr. Fügen GÖZ
Dr. Gülbeyaz CAN
Dr. Güler BALCI ALPARSLAN
Dr. Gülümser ARGON
Dr. Hatice BOSTANOĞLU
Dr. Hatice ÇİÇEK
Dr. Hatice TEL AYDIN
Dr. Hicran BEKTAŞ
Dr. Leyla ÖZDEMİR
Dr. Mehtap TAN
Dr. Mukadder MOLLAOĞLU
Dr. Nalan AKBAYRAK
Dr. Nermin OLGUN
Dr. Nesrin NURAL
Dr. Nimet OVAYOLU
Dr. Nuran AKDEMİR
Dr. Nuran TOSUN
Dr. Nuray ENÇ
Dr. Özlem KÜÇÜKGÜÇLÜ
Dr. Rahşan ÇEVİK AKYIL
Dr. Rukiye Pınar BÖLÜKTAŞ
Dr. Sabire YURTSEVER
Dr. Sakine MEMİŞ
Dr. Serap ÜNSAR
Dr. Sevgi KIZILCI
Dr. Sevgisun KAPUCU
Dr. Sevinç KUTLUTÜRKAN
Dr. Sezgi ÇINAR
Dr. Sıdika OĞUZ
Dr. Sibel KARACA SIVRIKAYA
Dr. Sultan KAV
Dr. Sultan TAŞCI
Dr. Şeyda ÖZCAN
Dr. Yasemin TOKEM
Dr. Yasemin YILDIRIM
Dr. Yeliz AKKUŞ
Dr. Zehra DURNA
Dr. Zeynep ÖZER
Dr. Zöhre IRMAK

İÇİNDEKİLER

Sayfa

5	• <i>Kongre Başkanından Katılımcılara</i>
6	• <i>Kongre Düzenleme, Bilimsel ve Danışma Kurulları</i>
7	• <i>Kongresi Kurs Programları</i>
8	• <i>Kongre Bilimsel Programı</i>
15	• <i>Hekim Konuşma Metinleri</i>
117	• <i>Hekim Sözel Bildiriler</i>
131	• <i>Hekim Poster Bildiriler</i>
350	• <i>Hemşirelik Oturumu Organizasyon Komitesi ve Bilimsel Kurul</i>
351	• <i>Hemşirelik Oturumu Kurs ve Çalıştay Programı</i>
352	• <i>Hemşirelik Oturumu - Bilimsel Programı</i>
355	• <i>Hemşirelik Programı Konuşma Metinleri</i>
429	• <i>Hemşirelik Programı – Sözel Bildiriler</i>
441	• <i>Hemşirelik Programı – Poster Bildiriler</i>
499	• <i>Yazar Dizini</i>

15. Ulusal İç Hastalıkları Kongresi-Hemşirelik**15. Ulusal İç Hastalıkları Kongresi - Hemşirelik - Bildiri Özetiniz Hakkında**

Kime: ayferbayindir@hotmail.com.tr

Gönderilme Tarihi: 12 Eylül 2013 Perşembe, 16:40

Sayın Ayfer Bayındır Çevik,

2 - 6 Ekim 2013 tarihleri arasında Titanic Deluxe Hotel & Kongre Merkezi, Belek- Antalya'da düzenlenecek olan **15. Ulusal İç Hastalıkları Kongresi Hemşirelik Bilimsel Programı**'na gösterdiğiniz ilgi için teşekkür ederiz.

Kongremize göndermiş olduğunuz "**Diyabetlilerde nöropatik ağrının değerlendirilmesi ve yaşam kalitesi**" başlıklı "0285" numaralı bildiri özetiniz bildiri değerlendirme kurulu tarafından elektronik ortamda değerlendirilerek **Sozlu Sunum** olarak kabul edilmiştir.

Sunum Numarası: HS-015

Sunum Detayları:

Tarih/Date: 04.10.2013, 09:40 - 09:50

Salon/Hall: E

Sozel bildiri sunumlarının **8 dakika** ve en fazla **15 slight** ile sınırlandırılması gerekmektedir. Sunumların araştırmanın amacı, yöntem, bulgu ve sonuç başlıklarından oluşması önerilmektedir. Bildirilere ilişkin sorular oturumun sonunda alınacak olup, **10 dakika** ile sınırlı tutulması önemle rica olunur.

Bildirilerin sunulması için kongre kaydı yapılması zorunludur.

Kongremiz sizin katılımınızla daha da güçlenecek ve bilimsel hedefine ulaşacaktır.

Basarılarınızın devamını dileriz.

Düzenleme Kurulu

Okundu olarak işaretleyin

Yazdır

doğrultusunda kanser ile ilgili hedeflere ulaşmada eğitici ve danışman rollerini üstlenecek hemşirelerin multidisipliner ekip içinde yer alması etkili olacaktır.

Anahtar kelimeler: kanser, sağlıklı yaşam biçimi davranışları, erken tanı

[HS-015]

DIYABETLİLERDE NÖROPATİK AĞRININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE YAŞAM KALİTESİ

Ayfer Bayındır Çevik¹, Nermin Olgun²

¹Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Rize
²Acıbadem Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul

Amaç: Bu araştırma Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Servisi'nde 1 Nisan- 30 Eylül 2012 tarihleri arasında yatan Tip 1 veya Tip 2 diyabeti olan hastaların nöropatik ağrılarını, ağrı yönetimi konusunda girişimlerini ve yaşam kaliteleri ile arasındaki ilişkiyi incelemek amacı ile kesitsel bir çalışma olarak planlandı. Araştırmaya en az ilkokul mezunu olan ve iletişim sorunu olmayan 122 diyabetli dahil edildi.

Gereç Yöntem: Literatür doğrultusunda hazırlanan Bilgi Formu ve nöropatik ağrı değerlendirilmesine yönelik Bouhassira (2005) tarafından oluşturulan DN4 (Douleur Neuropathique en 4 questions) ağrı skalası ve Bennett (2001) tarafından oluşturulan LANSS (Leeds Assessment of Neuropathic Symptoms and Signs) Ağrı Skalası kullanılarak ayak muayenesi yapıldı. Diyabetlilerin yaşam kalitesi SF 36 kısa form ölçeği kullanılarak ölçüldü.

	%	n
Cinsiyet	44.3	54
Erkek	55.7	68
Kadın		
Diyabet eğitimi alma	41.0	50
Evet	59.0	72
Hayır		
Tip 1	9.1	11
Tip 2	90.9	111
DN4'e göre	67.2	82
Ağrısı olan	32.8	40
Ağrısı olmayan		
LANSS'a göre	50.8	62
Ağrısı olan	49.2	60
Ağrısı olmayan		
LANSS puan ort.±	12.19 (±8.38)	
DM tanısı süresi ±	11.8 (±8.61)	
Ağrı varlığı	72.1	88
Evet	27.9	34
Hayır		
Ağrının yeri (n=88)	6.8	6
Parmak	38.6	34
Parmak+ayak gövdesi+topuk	5.55	48
Diz altı tüm bacak		
Ağrı tedavisi	28.7	35
Evet	71.3	87
Hayır		
Ağrı sırasında yapılan uygulama*	13.1	16
Dinlenme	9.8	12
Eleve etme	36.1	44
Krem sürme	9.8	12
Sıcak-soğuk uygulama		
Ağrı tedavisi (n=28)	21.5	6
Antidepresan	7.1	2
Antikonvülsan	7.1	2
Opioid	7.1	2
Antiaritmik	57.2	16
Diğer		

*Birden fazla uygulama işaretlenmiştir. ±: ortalama verilmiştir.

Bulgular: Çalışmada 122 diyabetlinin (54 Erkek/68 Kadın) ayak muayenesi gerçekleştirildi. Yaş ortalaması 62.89±11.42 yıldı. Örneklem %90.9'u tip 2 diyabetlidir. DN4 ağrı skalası ve LANSS ağrı skalası kullanılarak yapılan ayak muayenesine ait sonuçlar Tablo 1'de görülmektedir. Yaşam kalitesi ölçeğinin Fiziksel fonksiyon (RF), Rol güçlüğü -fiziksel- (RP), Ağrı (BP), Genel sağlık (GH), Vitalite (VT), Sosyal fonksiyon (SF), Rol güçlüğü -emosyonel- (RE), Mental Sağlık (MH) alt boyutlarından alınan puan ortalamaları değerlendirildi. DN4'e ve LANSS'a göre ağrısı olan ve olmayan diyabetlilerin yaşam kalitesi ölçeğinin alt boyutlarından aldığı puan farklılıkları Tablo 2' ve 3' de verilmiştir. DN4 ağrı skalası değerlendirmesine göre ağrısı olanların VT (p=0.01), RE (p=0.03), PCS (p=0.04) puanları olmayanlara göre daha düşük bulundu. LANSS ağrı skalası değerlendirmesine göre ise ağrısı olanların RF (p=0.00), RP (p=0.01), BP (p=0.01), GH (p=0.00), VT (p=0.01), RE (p=0.00), PCS (p=0.00) puanları olmayanlara göre daha düşük bulundu.

Sonuç: Nöropatik ağrı diyabetlilerin yaşam kalitesini düşürmektedir. Diyabetlilerin ayak muayenesine ve bakımına önem vermesi, nöropatik komplikasyonlara yönelik koruyucu girişimlerde bulunması önemlidir.

Anahtar kelimeler: diyabet, nöropatik ağrı, yaşam kalitesi, DN4 ağrı skalası, LANSS ağrı skalası

Tablo 2. DN4'e göre ağrısı olan ve olmayan diyabetlilerin yaşam kalitesi puanları

	DN4'e göre	N	X	Sd	t	p
RF	Ağrısı olan	82	28.81	1.36	-1.98	0.05
	Ağrısı olmayan	40	34.44	2.48		
RP	Ağrısı olan	82	31.09	0.97	-1.54	0.12
	Ağrısı olmayan	40	33.99	1.79		
BP	Ağrısı olan	82	38.98	1.34	-0.54	0.58
	Ağrısı olmayan	40	40.26	1.88		
GH	Ağrısı olan	82	33.19	1.00	-1.82	0.07
	Ağrısı olmayan	40	36.49	1.50		
VT	Ağrısı olan	82	38.29	1.17	-2.51	0.01*
	Ağrısı olmayan	40	43.15	1.52		
SF	Ağrısı olan	82	32.85	1.17	-1.14	0.25
	Ağrısı olmayan	40	35.39	1.87		
RE	Ağrısı olan	82	27.68	1.15	-2.20	0.03*
	Ağrısı olmayan	40	32.65	2.21		
MH	Ağrısı olan	82	31.77	1.15	-1.40	0.16
	Ağrısı olmayan	40	34.59	1.65		
PCS	Ağrısı olan	82	31.71	1.23	-2.02	0.04*
	Ağrısı olmayan	40	36.30	1.90		
MCS	Ağrısı olan	82	33.88	0.83	-1.89	0.06
	Ağrısı olmayan	40	37.09	1.47		

*p<0.05 Independent Sample t testi